

4.7.2022

PUUMALAN KUNNAN EHDOTUKSET VALTIOSIHTTEERITYÖRYHMÄLLE

Työ- ja elinkeinoministeriö asetti kesäkuun 2022 alussa valtiosihteerityöryhmän, jonka tehtävänä on selvittää, miten Venäjän hyökkäys Ukrainaan on vaikuttanut itäisen Suomen talouteen ja millaisia toimenpiteitä alueen elinvoiman vahvistamiseksi tarvitaan. Valtiosihteerityöryhmä tekee ehdotuksensa toimenpiteistä 16.8.2022 eli budjettiriiheen mennessä.

Valtiosihteerityöryhmä on perustettu varautumisen ministerityöryhmän päätöksen mukaisesti. Venäjän Ukrainassa aloittamasta sodasta aiheutuvien aluetaloudellisten ongelmien arvioidaan olevan monin osin vasta edesspäin, ja niihin liittyy paljon epävarmuutta. Ensivaiheessa suoria vaikutuksia näyttäisi kohdistuvan erityisesti itäiseen Suomeen.

Valtiosihteerityöryhmän tehtävänä on muodostaa laaja-alainen tilannekuva sodan suorista ja epäsuorista taloudellisista vaikutuksista itäisessä Suomessa. Tehtävänä on myös arvioida sodan vaikutuksia olennaisiin logistiikka- ja arvoketjuihin sekä keskeisiin elinkeinosektoreihin sekä itäisessä Suomessa että laajemmin koko maassa. Valtiosihteerityöryhmä myös tarkastelee eri rahoitusinstrumenttien käyttöä sodan aluetaloudellisten vaikutusten lieventämiseksi ja uusiin kehitysmahdollisuuksiin tarttumiseksi.

Puumalan kunta pitää tärkeänä, että itäisen Suomen erityisasema huomioidaan vahvasti työryhmän ehdotuksissa.

Saimaan kanavan investointien jäädyttäminen tarkoittaa 90 miljoonan euron investoinnin toteutumatta jäämistä. Nämä määrärahat on syytä kohdentaa uudelleen itäisen Suomen infrastruktuuria parantaviin kohteisiin.

Parikkalan rajanylityspaikan avaamisen estyminen jättää puolestaan noin 300 000 potentiaalisen matkailijan/kävijän aukon vuosittain Itä-Suomeen. Tämän lisäksi viennin ja matkailun tyrehtyminen iskee lujasti Itä-Suomeen.

Puumalan kunta ehdottaa seuraavia toimenpiteitä osaksi työryhmän ehdotusta.

1. Hätinvirran lossin korvaaminen sillalla

Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman investointiohjelmassa Hätinvirran lossin korvaaminen sillalla on ns. heti toteuttamiskelpoisten hankkeiden korissa. Sillan kustannusarvio on 15 miljoonaa euroa. Kohteen tiesuunnitelmaa päivitetään parhaillaan.

Viisiaukkoisen sillan vapaa alikulkukorkeus on 24,5 m vedenpinnasta, hyötyleveys on 8,0 metriä ja pituus noin 395 metriä. Hankkeen hyöty-kustannussuhde on 1,4 eli hanke on yhteiskuntataloudellisesti kannatettava.

Silta parantaa ajoneuvoliikenteen sujuvuutta ja helpottaa etenkin työmatkaliikennettä. Se mahdollistaa tauottoman kulkemisen ja Saimaan syväväyläliikenteen sujuvuuden, kun nykyisellään lossitauot ja tukinuitot katkaisevat liikennöintiä. Saimaan sisäinen puunuitto ja muut kuljetukset ovat lisääntymässä

Venäjän puuntuonnin loputtua ja myös matkailun kannalta tarpeellinen risteily- ja veneliikenne sujuvoituu, kun silta korvaa lossin. Hälytysajoneuvojen toimintaedellytykset tulevat turvatuiksi. Silta vahvistaisi eteläisen saariston elinkeinoelämän edellytyksiä, mahdollistaisi raskaan liikenteen kuljetukset ilman painorajoitusta sekä helpottaisi erikoiskuljetusten saattamista saaristoon.

Sillan rahoitus tulisi linjata Itä-Suomi -paketin yhteydessä budjettiriihen kohdalla, jotta hanke voi edetä rakennesuunnitteluun ja kilpailutukseen. Hanke olisi tärkeä osa itäisen Suomen liikennehankkeita, joiden rahoitukseen tulisi suunnata Saimaan kanavan pidennykseen aiottua rahoitusta.

2. Itäisen Suomen digitalisointiohjelman

Itäisten kuntien omarahoitusosuuksia laajakaistahankkeissa tulisi alentaa siten, että omarahoitus olisi esimerkiksi 8 prosenttia ja lisäksi osoitetaan laajakaistan tekemiseen lisätukirahoitus. Kuitutyö on jo pitkällä, mutta omarahoituksen määräävä asetus on kunnille täysin epätasa-arvoinen. Esim. Puumalassa omarahoitusosuus on 33 %.

Käytännössä tämä voisi tapahtua muuttamalla *Valtioneuvoston asetusta kunnan maksuosuudesta ja nopean laajakaistayhteyden vähimmäisnopeudesta laajakaistahankkeessa (203/2021)* ja muutos tehtäisiin siten, että itäisen Suomen kunnat listattaisiin omaksi luokakseen, jolla maksuosuus olisi 8 %. Asetusmuutos voinee olla tältä osin myös määräaikainen, 5-7 vuotta.

Laajakaistaverkon laajeneminen on turvallisuusteko ja teko monipaikkaisen työn ja elämäntavan puolesta. Nykyisillä korkeimmilla prosenteilla ei kuituhankkeet valitettavasti juuri etene, koska kuidutettavat matkat ovat pitkiä ja kuntatalouden tilanne äärimmäisen haastava.

3. Uuden ohjelmakauden varojen kohdentaminen ja itäisen Suomen luontomatkailuohjelma

Uuden EU-ohjelmakauden rakennerahastovaroja tulee pystyä kohdentamaan hyvin konkreettisiin yleishyödyllisiin investointeihin, joiden avulla pystytään kehittämään itäisten kuntien reitti-, pyöräreitti- ja satamarakenteita sekä kirkonkyliä. Osana tätä idän kasvustrategiassa tulisi olla luontomatkailuohjelma, jonka turvin pystyisimme kehittämään pitkiä, kuntarajat ylittäviä ja ympärivuotisia monitoimireittejä yhteistyössä yritysten ja kolmannen sektorin kanssa. Reitti-infra on elinvoimateko, joka tuo kotimaisia ja kansainvälisiä matkailijoita alueille.

Itäisen Suomen pyöräilymatkailu tarvitsee turvallisia väyliä. Rakennerahastovarojen turvin olisi mahdollista saada rakennettua leveämpiä pientareita ja kriittisimpiin kohtiin pyöräteitä.

4. Alemman asteisen tieverkon kunnossapito

Voimakkaasti kasvaneiden biotalouden kuljetusten vuoksi alemman asteisen tieverkon kunnossapitoon tulee osoittaa lisärahoitusta. Puumalassa akuutissa korjaustarpeessa ja biotaloudelle merkittäviä tieosuuksia ovat Viljakansaarentie sekä Lohilahden ja Virtmutjoen välinen tieosuus.

5. Kutilan kanava -hanke

Puumalan kunta on mukana rahoittamassa Taipalsaaren Kutilan kanavahanketta, joka tukee myös osaltaan Saimaan sisävesimatkailun kehittämistä ja lyhentää venematkaa Lappeenrannasta Puumalan satamaan

lähes 10 kilometrillä. Hankkeen suunnittelu on jo niin pitkällä, että hanke on toteuttamiskelpoinen lähivuosina, mikäli valtion osallistuminen investointikustannuksiin (10 M€) kuntien lisäksi varmistuu.

Lisätiedot:

Niina Kuuva, kunnanjohtaja, 050 375 8541, niina.kuuva@puumala.fi